

SOCIALARBETARMETODER INOM PSYKIATRIN

- EN LITTERATURÖVERSIKT FÖR ATT KARTLÄGGA BEHOVET AV ATT UTVIDGA SOCIALARBETARMETODERNA INOM HNS UNGDOMS- OCH VUXENPSYKIATRI

Bettina Sundberg
Fatima Bouktouf
Livia Grönroos
Praktikforskning i socialt arbete
Helsingfors universitet
Februari 2021

FORSKNINGS- KONTEXT

Forskningen gjordes i samarbete med HNS ungdoms- och vuxenpsykiatri. På HNS är socialarbetarens arbetsbild att förhindra marginalisering, hjälpa patienter i problematiska situationer genom vägledning och rådgivning, göra sociala bedömningar av patientens situation samt utvärdera rehabiliteringsbehovet och ge psykosocialt stöd. Socialarbetaren arbetar i ett mångprofessionellt vårdteam tillsammans med läkare, psykologer, sjukskötare m.fl. (Yliruka et al. 2019; Terveyssozialityön nimikkeistö 2017.) Forskningsproblemet grundar sig i att det används flera olika socialarbetarmetoder inom det praktiska hälsosocialarbetet. Trots det här lär man inte systematiskt ut metoder eller dess bakgrundsteorier i det praktiska arbetet eller i de fortsatta utbildningarna. Personalen på HNS ungdoms- och vuxenpsykiatri önskar få en överblick av vilka metoder som är effektiva och ändamålsenliga för det sociala arbetet inom psykiatrin. Forskningsresultaten kommer att användas av HNS dels för att bedöma vilka metoder som främst används inom psykiatrin för tillfället och vilka metoder som är gynnsamma, och dels i inskolningssyfte och för att reda ut behov av vidareutbildning för personalen.

SYFTE

Syftet med denna praktikforskning har varit att bidra med en slags klarhet i vilka metoder som används inom det sociala arbetet inom ungdoms- och vuxenpsykiatrin, så att den som ansvarar för planeringen av fortsatta utbildningar inom HNS ungdoms- och vuxenpsykiatri är medveten om de metoder som används och vilka metoder som är användbara i det sociala arbetet.

Våra forskningsfrågor har varit:

- 1) Vilka metoder inom hälsosocialt arbete kunde användas inom ungdoms- och vuxenpsykiatrin utöver de nuvarande metoderna?
- 2) Vilka av de metoder som används inom internationellt hälsosocialt arbete och de metoder som används inom HNS psykiatri borde utredas vidare för att bredda socialarbetarnas utbildningsrepertoar?

MATERIAL OCH ANALYS

Forskningen utgör en litteraturgenomgång av socialarbetarmetoder som används inom vuxen- och ungdomspsykiatrin. Materialet avgränsades ursprungligen till att enbart gälla Norden och Australien, men senare konstaterades att även annan internationell forskning kunde inkluderas, så länge som metoder för det sociala arbetet presenterades i artiklarna. Det slutliga materialet består av nio vetenskapliga artiklar publicerade mellan åren 2010-2020 om olika metoder och närmandesätt som kan anpassas till det sociala arbetet inom HNS psykiatri. Materialet analyserades kvalitativt med tematisering genom en selektiv litteraturöversikt.

RESULTAT

På basis av den litteraturöversikt vi har utfört kan man konstatera att vissa huvudtyper av socialarbetarmetoder har kunnat urskiljas i de analyserade artiklarna. Detta är metoder som används internationellt inom hälsosocialt arbete. De metoder som vi hittat lämpar sig bäst för personer med milda eller måttliga symptom av psykisk ohälsa. Metoderna i forskningarna som användes riktades till unga vuxna och vuxna. Metoderna bör enbart tillämpas på ett medvetet och etiskt sensitivt sätt och inte i alla klientsituationer eller för alla åldersgrupper.

- 1) Vikten av det sociala nätverket framkommer i alla artiklar
- 2) Grupper för närstående och familjemedlemmar
- 3) Digitaliserade interventioner
- 4) Metoder inom mindfulness
- 5) Metoder med fokus på socialt engagemang (både i grupp och individuellt)
- 6) Biografisk intervju som metod

IDÉER FÖR UTVECKLING

Fortsatt forskning behövs inom ämnet för att på ett bredare plan kartlägga vilka typer av metoder och interventioner som kunde användas inom ungdoms- och vuxenpsykiatrin överlag. I de artiklar vi har analyserat har forskarna kunnat konstatera att det finns en viss lucka i forskningen beträffande hur väl de nämnda metoderna och interventionerna kan tänkas fungera på ett mera långsiktigt plan. Varken vi eller de forskare vars artiklar vi använt, kan dra mer exakta slutsatser gällande utvärdering av metoder på grund av den lucka i forskningen som finns. Flera tidigare forskning har heller inte använt sig av kontrollgrupper, vilket kan inverka på hur väl resultaten kan tänkas generaliseras.

LITTERATUR

Yliruka, L., Heinonen, J., Satka, M., Metteri, A. & Alatalo, T. (2019). Terveyssozialityön näkyväksi - Terveyssozialityön tarve, interventiot ja ajankäyttö. Työpapereita 2019:1, Socca. Terveyssozialityön nimikkeistö. (2017). [Nomenklatur för socialarbete inom hälsovården]. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.